

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.29-30.18>

УДК (7.05:7.091):687.1

ДРАПІРУВАННЯ ЯК МЕТОД ФОРМОУТВОРЕННЯ ТА ТВОРЧИЙ ЕТАП НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Гасем Аміна Мерзаківна

Аспірант кафедри дизайну тканин та одягу, викладач
Харківської державної академії дизайну і мистецтв, Харків, Україна,
e-mail: gasem.amina@ksada.org, orcid: 0009-0002-4947-1957

Анотація. Мета. Авторка ставить перед собою завдання проаналізувати методи драпірування тканин та способи їх опанування в навчальному процесі з підготовки дизайнерів одягу, а також дослідити, які саме засоби драпірування тканини постають формоутворюючим складником і основою образності костюму.

Методологія. На прикладі студентських робіт із дисципліни «Моделювання пластичної форми костюма» авторка демонструє способи використання технік драпірування, а саме «орігамі» та «паперопластики», їхній вплив як формоутворюючих засобів дизайну та як методичку і послідовність виконання макетів у матеріалі.

Результати. Проаналізовано обґрунтування актуальності теми у науковій та фаховій літературі. Систематизовано художньо-композиційні засоби формоутворення, методологію та етапи навчального процесу, зумовленого опануванням технік драпірування. Розглянуто особливості методичної послідовності розроблення форми костюму заданої структури композиційно-конструктивними засобами формоутворення. Обґрунтовано формоутворюючі засоби драпірування як творчий складник навчального процесу зі створення одягу як сучасного дизайн-продукту.

Наукова новизна дослідження полягає у систематизації художньо-композиційних засобів формоутворення та комплексному розгляді об'ємно-просторового ескізування моделей одягу безпосередньо на манекені як швидкого ескізу – «об'ємного скетчингу», як платформи для експериментів і самовираження у сучасному дизайні одягу.

Практична цінність. Матеріали статті призначені для використання у навчальному процесі під час підготовки фахівців із дизайну одягу, стилістів. Вони також можуть бути використані під час написання наукових робіт відповідної тематики. Результати дослідження можуть бути корисними для розроблення сучасних колекцій одягу як під час навчання за фахом, так і в безпосередній авторській дизайн-діяльності.

Ключові слова: дизайн одягу, формотворчий процес, фактура, драпірування, концепція, трансформація, деконструкція, конструкція, орігамі, паперопластика.

ВСТУП

Засоби проектування одягу базуються переважно на конструктивному складнику і залишаються незмінно актуальними. Але

сучасні тенденції моди диктують багато різноманітних вимог і підходів до формоутворення одягу. Зокрема, драпірування як процес створення нових форм і робота на манекені

безпосередньо у тривимірному просторі стало найбільш актуальним засобом і експериментальним методом формоутворення костюма.

Можливості драпірування, як і використання деконструктивних прийомів у формоутворенні костюма, розширюють властивості як матеріалів, так і фантазії, що спонукає до подальших експериментів. Метод деконструкції полягає у новому підході до моделювання одягу, який спрямовано на вільне маніпулювання формою та посадкою на фігурі. Отже, це питання створення нових форм одягу за умов відмови від усіх загальновищених принципів архітектоники, це – переосмислення старих стереотипів. Метод деконструкції використовує деформації, інверсії, скручування, асиметрію, порушення традиційних технологій тощо [2, с. 147].

Авторка статті вже не вперше звертається до питання створення об'ємно-просторового макету. Особлива увага приділяється об'ємно-просторовому моделюванню на манекені, оскільки саме воно формує підґрунтя для експериментів у формоутворенні костюму та надає можливість безпосередньо аналізувати свою роботу в процесі моделювання. Отже, важливим етапом у процесі втілення концепції формоутворення виробу постає саме макетування. Своєю чергою, процес драпірування як творчий процес поєднує у собі різні прийоми конструктивної та проектної діяльності. Тому побудова об'ємно-просторових форм на манекені в навчальному процесі набуває навчально-виховного значення. Макети відображають об'ємно-просторові форми проектного виробу, імітуючи низку його властивостей. Макет допомагає побачити умовний виріб та вдосконалити його форму, пропорції, деталі крою, колір. Власне, така унікальність методу макетування передбачає активну комунікацію студентів із викладачем і між собою, творчий підхід у навчальному процесі, пошук нових цікавих форм виробів та аналіз «висловлення» в макеті виробу власної думки [1, с. 301]. Натомість потенціал драпірування як формоутворюючого засобу і творчого етапу процесу навчання потребує активного аналізу і постає актуальним практичним завданням для більш глибокого вивчення.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Джерелами дослідження стали наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, оглядові публікації про окремі аспекти макетування і драпування, книги, навчальні посібники та електронні ресурси за фахом. Так, наприклад, у навчально-методичному посібнику «Організаційно-методичні основи навчання художнього проектування одягу» Н. Орлова

висвітлює проблематику методології та організації навчального процесу з проектування одягу [7]. В іншій роботі Н. Орлової «Реалізація перспективних методів макетування та формоутворення одягу на заняттях із технологій у старшій школі» розкривається тематика поєднання методів фактурного формоутворення і макетування у навчальному процесі [6]. Методику фактурного формоутворення у текстилі з використанням різних фактур розглянуто в працях М. Кісіль [3; 4]. Естетичні питання щодо гармонізації зовнішньої форми костюма із внутрішнім складником, концептуальність і образність у дизайні одягу, їх проблематику розглядає О. Лагода у роботі «Естетичний дискурс дизайну: проблематизація, маніфестація, репрезентація» [5]. Серед праць закордонних дослідників варто зазначити монографію Р. Jackson «Complete pleats. Pleating Techniques for Fashion Architecture, and Design» (2015). Автор окреслив поєднання паперопластики, оригамі і fashion-дизайну в контексті формоутворюючих засобів. Він описав технологічні прийоми виконання різноманітних форм – від архітектури до сучасного одягу. Також слід відзначити роботу К. Kiisel «Draping. The complete course» (2015) і «Advanced. Creative Draping» (2022). У цих працях окреслено методику роботи методом макетування, а саме послідовність виконання складного драпірування на манекені. Зразками візуального матеріалу для аналізу і порівняння виступають окремі роботи студентів, виконані на заняттях із дисципліни «Моделювання пластичної форми костюма» й особисто напрацьовані викладачем зразки, виконані як приклад для студентів.

Загальна проблематика, вибрані матеріали і формат дослідження зумовили вибір методології дослідження. Застосовано системний підхід і такі методи дослідження, як художньо-образний і стилістичний аналіз, візуально-аналітичний підхід, метод абстрагування, порівняльний метод та систематизація отриманих результатів. Тема дослідження дає змогу виявити авторське трактування та нові експериментальні засоби реалізації креативних ідей у процесі проектування нових колекцій одягу. Вона дає простір для мислення та орієнтована на створення оригінальних форм, установлення концептуальних підходів, заснованих, зокрема, на експериментах із фактурами, та формує нові просторові уявлення у формоутворенні одягу у сфері сучасного дизайну.

МЕТА

Мета статті – виявити особливості застосування драпірувань як формоутворюючого

засобу в дизайні одягу та їх пластичні ефекти у взаємозв'язку із загальною концепцією формоутворення.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

У сучасному процесі проектування одягу виділяють декілька етапів, зокрема етап формування проектного завдання, формоутворення та реалізації дизайн-форми. Формування проектного завдання включає задум, проектну ідею, концепцію та допроектні дослідження. Отже, концепція як формоутворююча категорія всього процесу створення форми включає систему поглядів на основний задум та процес створення форми костюму відповідно до цього задуму, принципового напрямку, методів та прийомів формоутворення [6, с. 90]. У межах нашого дослідження поряд із традиційними техніками драпірування, які є водночас і декоративними, і формотворчими, найбільшу цікавість викликає саме те драпірування, яке змінює форму і може суттєво вплинути на образ виробу. За результатами аналізу сучасних робіт відомих дизайнерів можна виявити такі актуальні техніки драпірування, як суцільнокрійні склади (буфи) та орігамі [7, с. 90]. Так, концепція формоутворення орігамі прийшла в дизайн одягу з паперопластики, тому її характерними рисами є підкреслена формостійкість матеріалів. Саме принцип орігамі вперше запровадив у виробництво одягу японський дизайнер Іссей Міяке. В основу формотворчої методики він поклав особливий метод створення гофре шляхом теплової обробки готового виробу, унаслідок чого воно зберігалося на тканині назавжди. Процес створення одягу Міяке ґрунтувався на концепції суцільнокрійності. Його технологія вибудована на взаємодії тіла і тканини, що покриває його, того простору, який створюється навколо одягненої людини за рахунок одягу [14, с. 9]. Орігамі в одязі може мати такі ж різновиди, як і в класичній техніці, – модульне орігамі та кірагамі. Для цієї фактури характерними ознаками є геометричність, каркасність, сітчастість, складчастість, модульність. Орігамі найчастіше використовують у контексті морфологічної трансформації і декоративного символізму.

Власне, морфологічна трансформація форм костюма покладена в основу більшості навчальних завдань навчального процесу, що можна розглянути на прикладі студентських робіт. Для початку роботи над практичним виконанням завдань із дисципліни «Моделювання пластичної форми костюма» надважливим є вибір правильної послідовності виконання конкретно поставленого завдання.

Робота над макетними виробами майбутньої колекції одягу поділяється на декілька етапів і може змінюватися або трансформуватися в процесі роботи, що і робить безпосередньо процес навчання більш творчим. У цілому методологія процесу створення макетів колекції зумовлює етапи виконання практичних завдань, які можна позиціонувати як пошуковий, практичний, демонстраційний.

Своєю чергою, етапи поділяються на розділи, кожен із яких має свою структуру. Наприклад, *пошуковий етап* – це початок допроектного дослідження, який поділяють на такі розділи:

1. Аналіз допроектної ситуації – вибір теми проекту, асортиментного ряду майбутньої колекції та кількості одиниць виробів. Зазвичай студентам пропонується робити 3–5 макетів колекції, схожих за принципом формоутворення.

2. Синтез результатів аналізу формоутворення. Пошук джерела натхнення, обґрунтування теми та ідеї. Формулювання концепції проекту та створення мудборду.

Концепція є основною ідеєю і напрямом завдань із проектування одягу. Концептуальність у дизайні одягу відображає важливі проблеми сучасного суспільства. Питання естетики, культури, розвиток новітніх технологій мають вплив на формування образу костюма, його композиційне вирішення, якість та послідовність технології виготовлення макетів. Образністю костюма в сучасному розумінні є асоціації як зорове сприйняття реального світу в психологічному сенсі та відображення естетичних аспектів, що цілковито пов'язано із внутрішнім станом людини, її душею. Коли людина взаємодіє із зовнішнім світом, вона відчуває або гармонію, умиротворення, або стан якоїсь незадоволеності (дисгармонії). Отже, для створення виразного образу костюма необхідно гармонізувати зовнішню форму із внутрішньою композицією, експериментуючи з трансформацією і формоутворенням, використовуючи для цього мову символів і знаків. Розвиток сучасного експериментального дизайну: емоційного, символічного, концептуально-поетичного, імерсивного тощо передбачає, насамперед, наявність виразного візуального ефекту, створення нового образу речі [3, с. 51]. Таким чином, творчими джерелами під час створення макетів можуть слугувати будь-які явища – від природних до соціально-культурних подій у світі. Для ілюстрації цього студент виконує мудборд, проводить аналіз уже існуючих джерел, які збирає в єдину систему для того, щоб поєднати зі

своєю концепцією (рис. 1). У цьому разі концептуальність постає як загальна творча установка, яка становить суть проектної культури і закликає робити свій внесок у вирішення конкретних проблем.

Рис. 1. Мудборд до колекції. Робота студ. 3 к. Катерини Скляр. 2023 р.

Наступним кроком є розроблення швидких ескізів моделей колекції, виконаних за результатами проведеного аналізу, попереднє уявлення майбутнього макету, силуету, формоутворення, внутрішніх композиційних рішень (рис. 2).

Рис. 2. Приклади ескізів і джерела натхнення. Робота викл. А.М. Гасем. 2023 р.

Наступний етап роботи – *практичний етап* щодо створення колекції виконується безпосередньо на манекені та включає такі розділи, як: вибір техніки драпірування та втілення задуманої форми на манекені у техніці паперопластики і попередній аналіз об'ємно-просторової форми через створення паперового макету (рис. 3), визначення тканини, з якої буде виконуватися макетування, вибір техніки для драпірування і практичне втілення у тканині на манекені у вигляді швидкого «об'ємного скетчингу» (рис. 4).

Рис. 3. Створення об'ємно-просторової форми з паперу. Робота викл. А.М. Гасем. 2023 р.

Рис. 4. Створення макету з тканини у техніці орігамі. Робота викл. А.М. Гасем. 2023 р.

Виконуючи завдання, студенти попередньо виготовляють макет із паперу, експериментуючи з формою, і визначаються з технікою драпірування для створення образу колекції. Вибір теми проекту пов'язаний із вибором техніки виконання. У статті розглядається техніка орігамі та її покрокове виконання. Експериментуючи з формою на папері, студенти застосовують ці техніки й у тканині, утілюючи незвичні та цікаві тривимірні об'ємно-просторові композиції в костюмі [9, с. 67]. Паперопластика надає широкі можливості для розвитку творчих здібностей студентів, зокрема: уявляти, фантазувати, розробляти і самим виконувати різноманітні схеми; здійснювати пошук оптимальних форм та будови, пояснювати послідовність створення виробів,

дотримуватися чіткості та актуальності в роботі, знаходити кольорові рішення, створювати композиції на будь-яку задану тематику.

Важливо, що використання елементів орігамі в проектуванні одягу значно урізноманітнює процес навчання і дає змогу шляхом експериментів із формоутворенням значно збагатити світогляд і практичні навички студентів. Звертаючись до орігамі, можна віднайти певні психологічні аспекти, оскільки завдання поліпшує координацію рухів, логічне, конструктивне і художнє мислення. Основні прийоми орігамі – це згинання і складання. Згинання можна розглядати як з'єднання двох боків шматка тканини щодо наміченої лінії згину. Складання дає змогу надати виробу тривимірності [10, с. 78]. На прикладі студентської роботи показано прийоми складання орігамі в макетний виріб.

Перед виконанням макету необхідно виміряти шматок тканини з припусками на складання. Наприклад, складки гармошкою, де складок насправді дві – внутрішня і зовнішня. Виконується дві складки – «горою» і «долиною». Різниця полягає у тому, що під час виконання внутрішньої складки згинання здійснюється усередину виробу, а під час виконання зовнішньої – назовні. Цей ефект досягається шляхом прасування або запарювання (рис. 5).

Рис. 5. Склади «гармошка», робота студ. III к. Катерини Скляр. 2023 р.

Досить цікавим і показовим щодо теми є наступне завдання. Для анатомічного вигляду та імітації «хребта» виконується виготовлення валика з макетної тканини, який наколюється по спинці манекену вздовж лінії хребта (рис. 6).

Рис. 6. Виконання валика і наколювання на манекен. Робота студ. III к. Катерини Скляр. 2023 р.

Наступним кроком у роботі є наколювання підготовленого шматка тканини, який складений складками в гармошку. Закріплюють булавками по обидва боки валика, симетрично і з внутрішнього боку, при цьому чітко повторюючи вигини манекена. Починають закріплювати знизу і по чергово рухаються вгору, скріплюючи складки вниз (рис. 7).

Рис. 7. Етапи роботи: наколювання складок. Робота студ. III к. Катерини Скляр. 2023 р.

Далі закладають складки із центру вгору з обох боків симетрично. Рух відбувається зверху вниз, по чергово закріплюючи булавками тканину на манекені (рис. 8).

Рис. 8. Процес виконання фактурного драпірування.
Робота студ. III к. Катерини Скляр. 2023 р.

Останній крок у виготовленні складної частини макету – це закріплення нижньої декоративної деталі «хвіст», яка виготовляється з окремого шматка тканини квадратної форми і складається по діагоналі навпіл (рис. 9).

Рис. 9. Завершальний етап драпірування,
наколювання декоративної частини макету. Робота студ. III к. Катерини Скляр. 2023 р.

Інша вправа – це вивернуті складки. Існує декілька різновидів таких складок. Перший різновид – внутрішня вивернута складка. Перед тим як виконати таку складку, потрібно зробити згин «гіркою», після чого по лінії згину зробити занурення частини виробу всередину. Перед виконанням зовнішньої вивернутої складки роблять згин «долиною», після чого по лінії потрібна частина виробу вивертається назовні.

Демонстраційний етап – це фінальна стадія виконання завдання, тобто результат

виконаної роботи. Демонстрація виготовлених виробів колекції подається у вигляді фото- чи відеопрезентації або друкованого каталогу. Після виконання макетів надзвичайно важливо якісно презентувати свою роботу у вигляді фотографії чи презентаційного відео. Фотографії представляються у вигляді колажу (сфотографована одна модель у різних ракурсах) або у вигляді роздрукованого каталогу. В умовах дистанційного навчання каталог чи презентація надаються в електронному вигляді (рис. 10, 11).

Рис. 10. Фотоколаж першої моделі. Робота студ. III к. Катерини Скляр. 2023 р.

Рис. 11. Фотоколаж другої моделі. Робота студ. III к. Катерини Скляр. 2023 р.

Підсумовуючи, варто зауважити, що одна з головних переваг створення макетів у проектуванні колекції одягу полягає у тому, що сам макет дає змогу фіксувати процес художнього проектування та одразу складати уявлення про майбутню роботу, тобто об'ємно-силуетне вирішення, композиційне вирішення, внутрішнє членування форми. Макет допомагає детальніше роздивитися задуманий виріб і вдосконалити, змінювати, уточнювати пропорції, форми, фактури. Іншими словами, експериментувати в заданому напрямі, що можна назвати саме творчим етапом у навчальному процесі, коли студент сам приймає рішення, а викладач виступає у ролі консультанта [8, с. 140]. Адже в умовах дистанційного навчання сама ідея «перевернутого навчання» полягає у попередньому самостійному ознайомленні студентів із новим навчальним матеріалом.

ВИСНОВКИ

Розглядаючи наведені приклади, можна зробити висновок, що драпірування

як творчий поштовх у формоутворенні – це складна структура мислення, яка зосереджує інтелектуальні, емоційно-інтуїтивні, творчі і практичні складники у різних сполученнях. Розглянуті методологічні аспекти макетування і драпірування є важливою частиною процесу проектування одягу в цілому, оскільки зв'язок традиційних і експериментальних методів є важливим чинником та ефективним засобом розвитку креативного мислення у створенні одягу «нового зразка». Саме фактурне драпірування є потужним засобом формоутворення і, як наслідок, засобом виразності. Можливості драпірування як творчого складника процесу формоутворення розширює спектр можливостей у дизайні одягу. Ця сфера творчості активно розвивається та вдосконалюється, а її практичне застосування сприяє урізноманітненню сучасних дизайн-продуктів. Саме такі експерименти потребують детального аналізу, систематизації та уважного розгляду.

ЛІТЕРАТУРА

[1] Гасем А. Метод макетування як елемент навчальної комунікації. *Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу стратегії розвитку* : II Міжнар. наук. конференція ОНМУ. Одеса : Львів –ТоруньLiha-Pres, 2022. Ч. 2. С. 301–303.

[2] Гасем А. Метод деконструкції як створення нових форм одягу. *Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку* : VIII Міжнар. науково-практична конференція ХНТУ. Кам'янець-Подільський : ФОП Панькова А.С., 2022. С. 139–141.

[3] Кісіль М.В. Макетування в дизайні одягу: навчально-методологічний аспект. *Вісник ХДАДМ*. 2011. С. 39–44.

[4] Кісіль М.В. Фактурне формоутворення в текстилі: актуальні напрями та тенденції використання в дизайні одягу. *Вісник ХДАДМ*. 2011. Вип. 10. С. 22–24.

[5] Лагода О. Естетичний дискурс дизайну: проблематизація, маніфестація, репрезентація. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 40. С. 51–56.

[6] Орлова Н. Реалізація перспективних методів макетування та формоутворення одягу на заняттях із технологій у старшій школі. *Витоки педагогічної майстерності*, 2019. Вип. 24. С. 160–164.

[7] Орлова Н. Організаційно-методичні основи навчання художнього проектування одягу : навчально-методичний посібник. Полтава : ПНПУ ім. Короленка, 2020. 195 с.

[8] Jackson, P. (2015). Complete pleats: Pleating techniques for fashion architecture, and Design. London: Laurence King Publishing, 304 p.

[9] Jackson, P. (2011). Folding techniques for designers from sheet to from. London: LaurenceKingPublishing, 277 p.

REFERENCES

[1] Hasem, A. (2022) Metod maketuvannya yak element navchal'noyi komunikatsiyi [Modeling method as an element of educational communication]. *Mizhkul'turna komunikatsiya v konteksti hlobalizatsiynoho dialohu stratehiyi rozvytku: II mizhnarodna naukova konferentsiya ONMU – nter cultural communication in the context of globalization dialogue of development strategy: II international scientific conference of ONMU*, 2. P. 301–303. [in Ukraine].

[2] Hasem, A. (2022) Metod dekonstruktsiyi yak stvorenniya novykh form odyahu [The method of deconstruction as the creation of new forms of clothing]. *Dyzayn ta mystetstvo v konteksti sotsio kul'turnoho rozvytku: VIII Mizhnarodna naukovopraktychna konferentsiya. KHNTU – Design and art in the context of socio-cultural development: VIII International Scientific and Practical Conference*. P. 139–141. [in Ukraine].

[3] Kisel', M. (2011) Maketuvannya v dyzayniodyahu navchal'no-metodolohichyy aspekt. [Layout in clothing design educational and methodological aspect] *VisnykKHDADM- Herald of KhDADM*, 8. P. 39–44. [in Ukraine]

[4] Kisel', M.V. (2011). Fakturne formoutvorenniya v tekstyli: aktual'ni napryamky tatendentsiyi vykorystannya v dyzayniodyahu [Textured shaping in textiles: current directions and trends of use in clothing design]. (Danilenko, V.Ya. Eds.). *Visnyk KHDADM – Herald of KhDADM*, 10. Kharkiv. P. 22–24. [inUkrainian].

[5] Lahoda, O. (2021) Estetychnyy dyskurs dyzaynu: pblematyzatsiya, manifestatsiya, reprezentatsiya [Aesthetic discourse of design: problematization, manifestation, representation]. *Aktual'ni pytannya humanitarnykh nauk*, 40. T. 2. P. 51–55. [inUkrainian].

- [10] Brown, S. (2013) *Refashioned: Cutting-edge clothing from upcycled materials*. London: Laurence King Publishing, 208 p.
- [11] Wolff, C. (2000) *The Art of Manipulating Fabric*. Colette Wolff. New York: Krause Publikations, 290 p.
- [12] Polan, B. (2009) *The Great Fashion Designers: Typeset by Apex Co Vantage*. USA: LLC. Madison, WI, USA, 240 p.
- [13] English, B. (2011) *Japanese fashion designers*. Oxford – New York: Berg, 221 p.
- [14] Kiisel, K. (2013) *Draping: The Complete Course*. London: Laurence King Publishing, 320 p.
- [15] Kiisel, K. (2022) *Advanced Creative draping*. London: Laurence King Publishing, 256 p.
- [6] Orlova, N. (2019) *Realizatsiya perspektyvnykh metodiv maketuvannya ta formoutvorenniya odyahu nazanyattyakhiz tekhnolohiy u starshiyshkoli* [Implementation of promising methods of modeling and shaping clothes in classes on technology in high school *Vytokypedahohichnoyimaysternosti*, 24. P. 160–164. [in Ukraine].
- [7] Orlova, N. (2020) *Orhanizatsiyno-metodychni osnovy navchannya khudozhn'oho proektuvannya odyahu* [Organizational and methodological bases of teaching artistic clothing design] *Navch.metod. pos. Poltava: PNPU im. Korolenka*, 195 p. [in Ukraine].
- [8] Jackson, P. (2015a). *Complete pleats: Pleating techniques for fashion architecture, and Design*, London: Laurence King Publishing, 304 p.
- [9] Jackson, P. (2011b). *Folding techniques for designers from sheet to form*, London: Laurence King Publishing, 277 p.
- [10] Brown, S. (2013) *Refashioned: Cutting-edge clothing from upcycled materials*, London: Laurence King Publishing, 208 p.
- [11] Wolff, C. (2000) *The Art of Manipulating Fabric*. Colette Wolff, New York: Krause Publikations, 290 p.
- [12] Polan, B. (2009) *The Great Fashion Designers: Typeset by Apex Co Vantage*. USA: LLC. Madison, WI, USA, 240 p.
- [13] English, B. (2011) *Japanese fashion designers*. Oxford-New York: Berg, 221 p.
- [14] Kiisel, K. (2013a) *Draping: The Complete Course*, London: Laurence King Publishing, 320 p.
- [15] Kiisel, K. (2022b) *Advanced Creative draping*, London: Laurence King Publishing, 256 p.

ABSTRACT

Hasem A. Draping as a method of formation and creative stage of the educational process.

Purpose. *The author sets himself the task of analyzing the methods of draping fabrics and ways of mastering them in the training process of clothing designers. And also – to investigate which means of draping the fabric become a form-forming component and the basis of the image of the suit.*

Methodology. *On the example of student works from the discipline «Modeling plastic form of a suit», the author demonstrates the ways of using draping techniques, namely «origami» and «paper plastic», their influence as form-forming means of design, and as a method and sequence of making layouts in the material.*

Results. *The justification of the topicality of the topic in scientific and professional literature was analyzed. Artistic and compositional means of form formation, methodology and stages of the educational process conditioned by the mastery of drapery techniques are systematized. The features of the methodical sequence of developing a costume form of a given structure by compositional and constructive means of form formation are considered. Form-forming means of drapery as a creative component of the educational process of creating clothing as a modern design product are substantiated.*

The scientific novelty *of the research consists in the systematization of artistic and compositional means of form formation and in the comprehensive consideration of three-dimensional and spatial sketching of clothing models directly on the mannequin as a quick sketch – «volumetric sketching», as a platform for experiments and self-expression in modern clothing design.*

Practical relevance. *The materials of the article are intended for use in the educational process in the training of fashion design specialists and stylists. They can also be used when writing scientific papers on the relevant subject. The results of the research can be useful for the development of modern clothing collections, both during professional training and in direct authorial design activities.*

Key words: *clothing design, form-making process, texture, drapery, concept, transformation, deconstruction, construction, origami, paper plastic.*

AUTHOR'S NOTE:

Hasem Amina, *Postgraduate Student at the Department of Textile and Clothing Design, Lecturer at the Kharkiv State Academy of Design and Arts, Kharkiv, Ukraine, e-mail: gasem.amina@ksada.org, orcid: 0009-0002-4947-1957*

Стаття подана до редакції 04.10.2023 р.